

ESKOLA SARTZEA IPAR EUSKAL HERRIAN

Murgiltze eredua abiatu dute, Hezkuntza Ministerioaren baimen ofizialik gabe

Aiherra, Arrosa-Ortzaize, Idauze-Mendi eta Larraineko eskoletako ama-eskoletan euskaraz hasi dute ikasturtea, nahiz eta errektoretzaren erantzun ofizialik ez ukan. Eskola sartzeara pasa ondoko asteburuan jakin dute azkenean eskatutako ia guztia ukanen dutela. Larraineren kasua haatik ez da argitua. Zigorrek saihesteko gisan, irakasle ohi bat hasi da klasea ematen bertan: "Herriak bere baliabideekin gauzatuko du murgiltze eredua". Borroka luze baten ondotik lortu dute euskarazko murgiltze eredua.

Irailaren 2a da, ostegun goiza eta eskola sartzeara dute Ipar Euskal Herriko haurrek. Lehen aldikoz sartzeara osoki euskaraz egin dute Ortzaizeko, Larraineko, Idauze-Mendiko eta Aiherrako ama-eskoletan, nahiz eta horretarako ofizialki baimenik ez ukan. "Eskola kexu, murgiltzea behar dugu" banderola oraindik hor dute Ortzaizeko eskolaren sarreran estekaturik. Zakua bizkarrean, aldarriaren aitzinetik pasa dira umeak, eta hortxe dute errietsa, gelako atean harrera euskaraz egiten ari. Harreraren gisa, kurtsoa ere euskaraz egingen diena. Orotara, 29 haur dira aurten Ortzaizeko ama-eskolako hiru urteetan eta hauen gurasoen %94,5 dira euskarazko murgiltze ereduaren alde. Gurasoez gain, irakasleak eta herriko hautetsiak ere dira horren alde. Horregatik zioten urte hastapenean gutun bidez errektoretzari murgiltze eredua irekitzeko eskaera luzatu. Gisa berean jokatu zuten Larraine eta Idauze-Mendiko eskola publikoek eta Aiherrako eskola pribatuak.

Baina 2021-2022 ikasturtea heldu zaie, Frantziako Hezkuntza Ministeriotik erantzunik errezibitu gabe. "Ez dugu ulertzen zergatik borrokatu behar izan dugun urte oso batez: gure eskaera legitimoa eta naturala da", dio Floriane Changala guraso ortzaiztarrak.

Irailaren 6rako dute finkaturik CDEN Hezkuntza Nazionalaren Departamentuko Kontseiluaren bilkura eta orduan jakin behar lukete ofizialki murgiltze eredua baimentzen ote zaien. Eskola sartzearen ondoko asteburuan jakin zuten ordea murgiltze eredua onartuko zaiela Aiherra eta Idauze-Mendiko lehen hiru urteentzat eta Ortzaizeko

lehen bi urteentzat –hirugarren urtearentzat ere beharbada–. Larrainek haatik erantzunik gabe segitzen du, alta, Antton Kurrutxarri Euskararen Erakunde Publikoko presidentek errektoretzatik jakin ahal izan du teknikoki, pedagogikoki eta baliabideen aldetik ez dagoela arazorik. Borroka luze baten ondotik lortu dute ia nahi zuten guztia.

Horrela pasatzen dira eskola sartzeara *Liberté, Egalité, Fraternité* balore ederrak etengabe errepikatzen dabilen Frantziar eta honen menpe diren hizkuntza gutxituen lurraldeetan. Parisetik ikusita hiru hitz hauek baino garrantzi gehiago du Frantziako Konstituzioak eta honek dakarren bigarren artikuluko lehen esaldiak: "Errepublikaren hizkuntza frantsesa da".

"Aldi oro da zaila murgiltze eredua lortzea. Iaz Hiribururentzat eraman zen borroka, aurten beste lau herrientzat. Baina aldi honetan kezkarriena da murgiltze eredu osoa dugula zalantzan jarria", dio Jean-Marc Ocafrain auzapezak, sartzeko lehen egunean eskolako korralera bertaratutakoak. "Erabakiak Parisen edo aski gora hartuak dira, ez dute Hezkuntza Nazionalako hementxo ordezkariak erabakitzen", dio Marie-Andrée Ouret Biga Bai elkartearen presidentek. Horrela esplikatzeko du ikasturtea erantzunik gabe hasi behar izana.

Bai ala bai, ama-eskolako kurtsoak euskaraz eskainiko direla abisatu zuten Arrosa, Aiherra, Altxürükü, Idauze-Mendi, Larraine, Mendikota, Ozaze, Ortzaize eta Zalgizeko auzapezek –hots, lau eskola hauei loturik diren herriek–, abuztuaren 20an errektoreari bidali gu-

tunean: “Zuen erantzunaren esperoan, jakin gure eskoletako ama-eskoletako umeei euskaraz irakasteko neurriak bideratzeko hautua egin dugula, eta hori denbora osoz eta irailaren 2tik aitzina”.

Frantziako Hezkuntza Ministerioa jakinean zen, eta hala eta guztiz ere ez die zuzenean eta ofizialki erantzun. “Behar-ordurako erantzunen zigutela erran ziguten, baina irailaren 2an gara, sartze eguna dugu eta ez dugu erantzunik”, dio Ocafrainek harriturik.

Frantziako Hezkuntza Ministerioa presiopean denaren isla izan daiteke abuztuaren 31ko prentsaurrekoaren bezperan komunikabideei bidalitako agiria. Horrela jakin zuten auzi honi buruzko hastapeneko erabakia: ama-eskolako lehen urtearentzat bakarrik onartzen diete murgiltze eredua eta hori Ortzaize, Aiherra eta Idauze-Mendiko eskolentzat.

LARRAINEN, ERRETRETADUNA IRAKASLE

Haatik, oraingoz Larraineri ez zaio onartu, eskola ttipia izanki, maila guztiak batten dituen klase bakarra duelako eta seguruenik Hezkuntza Ministerioaren arabera horrelako baldintzetan ez litzatekeelako frantsesaren irakaskuntza bideratuko. Ofizialki, ez du arrazoi hori ematen, eskaera honek “galdera espezifikoak” ondorioztatzen dituela zehaztuz, “azterketa sakonagoa” behar duela irakurri daiteke errektoretzak komunikabideei bidalitako gutunean. Kurrutxarriren ustez “arazoa politikoa” da, ikusiz errektoretzatik jaso azken berrien arabera ez dela inolako arazorik. Ondoko asteetan ukan beharko lukete erantzun ofiziala.

Legea irakaslearen kontra ez itzultzeko gisan, irudimena martxan jarri eta klaseak euskaraz eskaintzeko bidea asmatu dute Larrainen: erretretan den irakasle ohi bat hasi da kurtsoa euskaraz ematen. Eskolek errektoretzari bideratu presioa handia baldin bada ere, berdinberdina delako errektoretzatik eskoletara bideraturikoa. Irakasleek mehatxuak jasotzen ote dituzten galderari horra Biga Bai-ko presidentearen erantzuna: “Baliteke mehatxuak ukan izana... haien nagusia da Hezkunde Nazionala eta zigorrak bideratzeko arriskua hor da. Horregatik dugu kanpoko bat hartu, teoriarik honen gain ez duelako eraginik Hezkunde Nazionalak”.

Lau eskolen artean eta borroka hori eramaten dabilzan elkarteen artean

BORROKA LUZEA. Euskarazko murgiltze eredua lortzeko bidea gogortuz doa eta eskaera mobilizazioen bidez ere bideratzen dabilta eskolak.

DANI BLANCO

erabaki zuten erresistentzia bide hau. “Hezkuntza Nazionaletik baimenik ez bagenuen lortzen, ideia genuen saila guhaurk gure baliabideekin irekitzea, herriak bere baliabideekin murgiltze eredua gauzatuz”, Oureten hitzetan. Herriak erantzun du eta Basabürüako erretretadun bat lotu da irakaskuntza lanari. Sokatirak luzaz irauten badu, beste bi dituzte prest laguntzeko. “Anitz esker-tzen da laguntza hau, beharrik jendea

prest dela eskukaldi baten emateko”, dio Aines Accoceberry larraintar gurasoak. Euskara baino haratago doa auzia honen iduriko: bistan da murgiltze eredurik ez duela nahi Frantziako Hezkunde Nazionalak, baina eskola ttipi-ttipi hau ez balitz hobeki litzateke gobernuak. “Hezkunde Nazionalak zernahi egingen du, zernahi estakuru atzemanen du gure eskola ahultzeko”. Hamahiru haur dira Larraineko eskola publikoan. Eskola tti-

pi-ttipia beraz, baina hustuz doan Zube-roarentzat ezinbestekoa.

IKASTOLEZ GAIN, 39 ESKOLETAN

Sail publikoan eta pribatuan murgiltzea garatzeko eskaera ez da berria. Ikastolez gain, euskarazko murgiltze ereduan bideratzen dabiltzan eskolak badira Lapurdi, Nafarroa Beherea eta Zuberoan: hogeitasek eskola publiko eta hemeretzi pribatu –aurten irekitzekoak diren lau horiek kontuan hartu gabe– eta orotara, 1.100 bat ikasle biltzen ditu. Seaskaren sarean dabiltzan 3.900 ikasleak gehituz gero, Ipar Euskal Herriko ikasleen %10,7 da murgiltze ereduan.

Lehena 1997an ireki zuten Azkaingo Sainte-Marie eskola pribatuan, ama-eskolako lehen bi urteentzat ia denbora osoz, eta 1999an denbora osoz Uztaritzeko Saint-Vincent eskola pribatuan. Sail publikoari dagokionez, 2008an abiatu ziren Azkainen eta Donibane Garazin. Orduz geroztik, garatuz joan da eskaintza, 2004an sorturiko Euskararen Erakunde Publikoak estrategikotzat kokatu zuelako murgiltze ereduaren garapena, eta azken hamarkadan zehar murgiltzeari buruz gehiago komunikatu dutelako elebidunean dabiltzan Biga Bai, Ikas Bi eta Euskal Haziak elkarteek. “Hastapenetik legearen baitan ireki dira murgiltze sailak, Hezkuntza Ministerioarekin elkarlanean”, ohartarazten du Ouretek. Hezkuntza arloko legediak bes-telako bideak esperimintatzeko aukera ematen die eta horretaz baliatu dira euskarazko murgiltze eredu eskola publiko zein katolikoetan eskaintzeko.

Baina aldaketa sentitu da azken urteetan: “Sentitzen da Hezkunde Nazionalak ez duela gehiago murgiltze eredurik ikusi nahi. Irekitzeak bideratzeko azken protokoloa gogorra da, biziki zaila bilakaratzen du murgiltze sailaren irekitzea”. Iazko urte bukaeran aurkezturiko protokoloaz ari da, funtsean, Euskararen Erakunde Publikoak ere bozkatzearrefusatu zuena. Tonu aldaketa murgiltze ereduaren loraldiaren eta Molac Legearen testuinguruan kokatzen du: garapen hau gelditu nahi du Frantziako Hezkunde Nazionalak.

MOLAC LEGITIK KONSTITUZIO KONTSEILUAREN EBAZPENERA

Kezka eta ziurgabetasun handia sortzen du maiatzaren 21ean Frantziako Konstituzio Kontseiluak emandako epaiak: “Konstituzioaren 2. artikuluari segi, Konstituzio Kontseiluak gogorarazten

JENOFA BERHOKORIGON

du frantsesaren erabilera behartua zaiala zuzenbide publikoko pertsona moralei eta zerbitzu publikoko misio bat betetzen dabiltzan zuzenbide pribatuko pertsonaei. Administrazio harremanetan eta zerbitzu publikoetan frantsesa ez den beste hizkuntza bat erabiltzeko eskubidea ez zaie gailentzen partikularrei, eta ezin dira horretara behartuta egon”.

Ebazpen honek laster estali zituen Molac Legeak sortu poz eta itxaropenak. Oroit gara, apirilaren 8an Frantziako Legebiltzarrak lege honen alde bozkatu zuela, 247 diputatu alde agertuz eta 76 kontra. Bozketa historikoa izan zen, jakobinismoak bideratu Frantziako Parlamentuan ezohikoa delako lekuko hizkuntzen aldeko postura. Bozketa honen harira ondokoa adierazi zion ARGIAri legearen oinarrian den Paul Molac diputatu bretoiak: “[Diputatuek] haien lurraldearen alde bozkatu dute, tokiko hizkuntzen alde eta Estatuaren makinaren kontra. Beraien buruaren nagusi egin dira”. Hizkuntza gutxituen alde dabiltzan elkarteek eta hautetsiek eraman xinaurri lanaren emaitza izan zen bozketa. Testu honek zekarren eskola publikoan ere murgiltze eredu lekuko hizkuntzan eskaintzeko aukera. Baina hortik bi astetara 60 bat diputatuk helegitea jarri zuten Frantziako Konstituzio Kontseiluan. “Helegitea ezarri dute diputatuen lurraldeetan ez da hizkuntza gutxiturik, baina ez diete besteei eskubiderik eman nahi”, zioen egun horretan kexu gorrian Molac berak. Konstituzio Kontseiluak ebazpena plazaratu zuen: frantsesez ez den murgiltze eredu konstituzioaren kontra doa.

Orduz geroztik, kezka, kexua eta ezjakintasuna nagusi dira lekuko hizkuntzen alde dabiltzan eragileen artean, baita hauen alde kokaturiko politikarien artean ere –horren lekuko, adibidez Jean-Rene Etxegarai Euskal Hirigune Elkargoko presidentek maiatzaren 21 horretan salatu “gerla deklarazioa”. Kezka are handiagoa da ikastolen gisako kontratu peko eskolen geroa delako zalantzan. Ebazpena hitzez hitz hartuz gero, hauen jarduna ere doalako konstituzioaren kontra –erreportaje honi loturiko elkarriketan Eneritz Zabaletak xeheki azaltzen digu jokoan dagoena–. Maiatzaren 29an 10.000 lagun batu ziren Baionan ebazpena salatzeko eta beste milaka ziren tokiko hizkuntza bat duten beste lurraldeetako protestetan ere.

Bazterrak lasaitzeko asmoz, ekainaren 18an plazaratu zuen Konstituzio Kontseiluak oharra, zehaztuz ebazpenak bakarrik eskola publikoentzat zuela balio; baina, hortik gutxira berriz ere ohar bidez gezurtatu zuen zehaztapena... Gauzak ez dira argi, baina argi dena da murgiltzea konstituzioaren kontrakotzat jotzen duen epaia hor dagoela. Hori horrela, Frantziako Konstituzioa aldatzeko eskaerak hartu du lekua. Horren lekuko ekainaren 15ean 140 diputatuk Emmanuel Macron presidenteari bidalitako gutuna: “Konstituzioaren berrikuspenak bakarrik dakar gure eskualdeetako hizkuntzen sustapena, babesa eta transmisioa behin betiko ziurtatzeko aukera”.

Auzia ez da bukatua, eta ikusiz bi aldeak direla determinaturik, luze joko du sokatirak. ●

Arazoa konstituzionala denez, konstituzioa aldatu beharko da

Eneritz Zabaleta, zuzenbidean doktore

Tokiko hizkuntzetan bideraturiko murgiltze eredia eskola publiko eta pribatuetan eskaintzeko eskubide historikoa ezeztatu zuen Frantziako Konstituzio Kontseiluak maiatzaren 21ean, garaipen hau zekarren Molac Legearen bozketatik 44 egunetara. Ebazpen horrek dakarrena xeheki azaldu digu Eneritz Zabaletak, nola ez, murgiltze eredia bermatu eta garatu ahal izateko bideetan arreta jarritz.

 JENOFA BERRHOKOIRIGOIN

Murgiltze eredia tokiko hizkuntzetan eskaintzea Konstituzioaren kontra doala ebatzi zuen maiatzean Konstituzio Kontseiluak. Harritu zintuen epaiak?

Egia da beti ukan duen ildoa segitu zuela, baina hala ere gogorra iruditzen zitzaidan. Harridura pixka bat eragin zidan, iraganean baino gogorragoa zela. Jada 2001ean murgiltzeari buruzko epai bat ateratu zuen, zeinetan nolabait bereizten zituen eskola publikoak –hauentzat kontraktasuna senditzen– eta ikastola eta diwanen gisako hitzarmen bidezko eskolak –hauentzat baimentzen zuen–. Pentsatzen nuen aldi honetan ere horretan geldituko zela, ez zituela zalantza emanen kontratu peko eskolak. Azkenean bai eta biziki gogorra iduritzen zait.

Alta, hortik egun batzuetara, Konstituzio Kontseiluak berak ohar bidez jakinarazi zuen bakarrik eskola publikoentzat balioko zuela epaiak. Ebazpena ala oharra, zeinek du balore juridikoa?

Erabakiak du balio. Konstituzio Kontseiluaren baitan kalapitak edo eztabaidak egon direla agertzen da, zeren ohar hori plazaratu eta egun batzuetara berriro aldatu zuten oharra, gibelera eginez, zerbitzu publikoa bere osotasunean kontuan hartzen zela erranez –ez bakarrik eskola publikoak–. Geroztik jakin dugu kontseilari batzuk ez zutela bortsaz gaia ezagutzen, eta beste batzuek baliatu zutela aukera lekuko hizkuntzetan bideratu murgiltzearen kontra joateko.

Ebazpenak ondorioak ukan ditzake kontratu peko eskolen diruztatze publikoan?

Funtzionamendu gastuak estaltzeko herriko etxeek diru bat banatu behar dute eta horrek balio du ere herriko umea ondoko herriko eskolara baldin badoa. Praktikan, betebeharrak hau ez da beti betetzen. Zer gertatuko da? Kontratu horiek mantentzen diren heinean ordaindu beharko dute, legeak hori dioelako. Baina galdera da: Zer gertatuko da kontratu horiekin? Ez ote du ministerioak

noizbait galdeginen kontratuekin segitu ahal izateko murgiltze eredia aldatzea? Ziurgabetasunean gara.

Murgiltze eredia eskola publikoan eskaini ahal izateko esperimentazio eskubidea erabili izan da. Mekanismo horren bukaera ere dakar Konstituzio Kontseiluaren epaiak?

Esperimentazio mekanismoa plantan eman ahal izateko baldintza bat jarri zuten: legearen kontra joatea esperimentatu daiteke (mekanismo berri bat esperimentatu, ondotik ikusteko ea lege bidez orokortzen den mekanismoa), baina ezin daiteke Konstituzioaren kontra doan zer-bait esperimentatu. Orain arte murgiltzea esperimentatzen ahal zen, ez zelako argi eta garbi erraten Konstituzioaren kontra zioala. Baina orain badugu epai argi hau dioena Konstituzioaren 2. artikulua kontratua doala eta eskola publikoetan ezin dela eredu hori aplikatu. Hor dago zalantza eta dagoen borrokan landutako bidea da erratea eskola publikoan esperimentatzen dena ez dela Konstituzio Kontseiluak definituriko murgiltze eredia. Dena

dela, berriro ere ziurgabetasun handia bada: zer jarrera hartuko ote du errektoreak esperientazio horiekin? Eskola sartze hau normalki iraganen dela erran dute, baina gerora begira galdera ikur handi bat bada. Zer gertatuko da etorkizunean? Errektoretzak zer erabakiko du?

“Lekuko hizkuntzei dagokionez, nekez ikusten dut juridikoki Frantzia kondenatzeko bidea Europatik”

Azkenean, iraganean garatu bideak moztu ditzakete.

Bai. Gainera Konstituzioko 62. artikulua dio Konstituzio Kontseiluaren epaiak derrigorrez aplikatu behar dituztela autoritate publikoek. Horrek erran nahi du gauzak lehen bezala segitzen badira epai hori ez dutela betetzen eta momentu bat etorriko dela zeinetan erranen zaien epaia aplikatzea. Gaur egun diren eredu guztiak dira zalantzan ematen eta hor dago arriskua.

140 parlamentarik Konstituzioa aldatzea eskatu zuten ekainean. Teknikoki nola aldatzen da Konstituzioa?

Iniziatiba hau badugu bai eta horrez gain, uztailean bi parlamentarik ateratako txostena ere hor dugu. Azken honetan ere agertzen da Konstituzioa aldatu ezean ez dela aukera handirik. Macronen legegintzaldi honetan ez da eginen, hauteskundeak laster direlako. Egitekotan 2022tik aitzina eginen litzateke. Badi-ra bi bide Konstituzioa aldatzeko. Bata, erreferendum bidez bukatzen dena, hau da, parlamentariak Legebiltzarrean eta Senatuan testu bera bozkatu ondoren erreferendum bidez berrestea –ez dut uste ikusiko dugunik egun batez hori–. Bestea da bide presidentziala, hor ere testu berdina bozkatu behar dute eta ondotik Frantziako lehendakariak erabakitzen du testua bide parlamentariora bideratzea, Kongresua deitu parlamentu berezira, Legebiltzarreko eta Senatuko kide guztiak ganbera berean biltzen dira eta bozketan %60ko gehiengoa behar da aldaketa lortzeko.

Uztailaren 21ean Kerlogot eta Euzet parlamentariak gobernuari aurkeztu txostena aipatu duzu. Zein da zure irakurketa?

Niri iduritzen zait oso txosten timidoa dela. Txosten honek alternatibak aurkeztu behar zituen, baina azkenean egin duena da arazo juridikoa berretsi. Hainbat pista planteatzen ditu, baina beti zehaztuz juridikoki arriskutsuak direla. Hori horrela, Konstituzioaren aldaketa da juridikoki egoera konpontzeko bide bakarra, hori gabe beti ziurgabetsunean izango garelako.

Horrentzat nahikeria politikoa behar da eta hau ez dugu sendi.

Parlamentarien txostenean ere hori erraten da, ez dira baitezpada Konsti-

tuzioa aldatzearen alde, ez dira lekuko hizkuntzei buruzko eztabaidaren alde. Aldarria plaza publikoan jarri beharko da, hautagaiek engaiamenduak hartzeko gisan eta ondotik presidente izendatuak promesa betetzeko gisan. Tamalez badakigu promesak ez direla beti betetzen, Hizkuntza Gutxituen Europako Ituna berrestearen promesa bi aldiz egin izan da eta alta, ez da sekula egin.

Plaza publikoan egon da aldarria. Gero hurbil-ertainean ere horrela segituko duela uste duzu?

Hurrengo borroka hori izango dela uste dut. Ongi antolatu beharko da, Konstituzioa aldatzea galdegiten duen plataforma berezi bat osatu beharko da. Presidentzialak direnean beti egoten da

Eneritz Zabaleta

lekuko hizkuntzei buruzko interpela-
zio lana, baina uste dut lan handiagoa
egin beharko dela aldi honetan: lobby
lana eginez, mobilizatuz eta hautagaien
programetan engaiamendua sarraraziz.
Hori izanen da oraingo borroka.

“Aldarria plaza
publikoan jarri
beharko da, Frantziako
lehendakaritzako
hautagaiek
engaiamenduak
hartzeko gisan”

Europa izan daiteke hizkuntza gutxituen aitortza lortzeko bidea?

Juridikoki erran nezake ezetz. Hizkuntza
politikarena ez da Europar Batasunaren
eskumenetan eta nahiko askatasun han-
dia uzten die estatuei hizkuntzen tra-
taera arautzeko. Beraz hortik juridikoki
ez dut bide handirik ikusten. Estrasbur-
goko Europako Giza Eskubideen Auzi-
tegiaren pista ere aipatu da. Europako
Kontseiluak sortu zuen organo hau bai-
na honek ere askatasun handia uzten die
estatuei hizkuntza eskubideen arloan,
kontsideratzen duelako 1951n adostu-
riko Europako Giza Eskubideen Konben-
tzioak ez dituela hizkuntza eskubideak
bere babespeko hartzen. Beraz nekez

ikusten dut juridikoki Frantzia zigortze-
ko edo kondenatzeko bidea Europatik.

Hizkuntza Gutxituen Europako Ituna berretsia balitz, honek Konstituzio Kontseiluaren epaia baino balore handiagoa luke?

Kontua da itun hau berresteko Konstitu-
zioa aldatu behar litzatekeela, epaileek
diotelako itun honek sortzen dituela
Konstituzioarekin bateragarriak ez di-
ren eskubide batzuk. Azkenean arazo
beraren aitzinean gara. Arazoa kons-
tituzionala denez Konstituzioa aldatu
beharko da, hori gabe gauden egoera
zalantzatian edo are egoera okerragoan
izanen garelako.

Errektoreak du lekuan leku eskaerei erantzuten. Jarrera jakobinoan dira, ala noiztenka lekuko hizkuntzen aldeko posturak ere ageri dira?

Errektoretza azkenean hierarkiaren
printzipioari lotua da eta Hezkuntza
Ministerioaren manuak aplikatu behar
ditu. Jean-Michel Blanquer Hezkuntza
ministro denetik, jarrera gogorrago ba-
tean daude errektoretzan eta inspek-
zioan. Hala ere, gaia ez bada puri-purian,
agian askatasun eta aukera gehiago dau-
ka errektoreak, baina hor gaia puri-pu-
rian izanki, saiatuko dira hautsi-mautsi
bat lortzen, beti ere ministerioko prin-
tzipioak aplikatuz. Gobernutik eman den
kontsigna da aurtengo eskola sartzea
lehen bezala, hau da, deus hunki gabe
bideratzea. Aurtengoa horrela pasako
da, baina hemendik aitzina egoera zail-
duko da. ●

ogiaren egia

Galparsoro OKINDEGIA

Ogi biologikoak
Harri errotan xehetutako irinarekin egindako ogiak
Orantza ogiak

Kale Nagusia 6 (Alde Zaharra) - DONOSTIA - Tel.: 943 421 074

**DATU PERTSONALEN BABESA
EUROPAKO ARAUTEGIA**

Zure enpresa egokitzen
lagunduko dizugu

SIGACUS

☎ 943 453 588 · www.sigacus.com

mitxelena

NEURRI HANDIKO MEKANIZAZIOA

EZIAGO POLIGONOA, 21
HERNANI

info@talleresmitxelena.com
www.talleresmitxelena.com